

OLIMPIADA NAȚIONALĂ *LECTURA CA ABILITATE DE VIAȚĂ*

Etapa locală

21 februarie 2026

Nivelul 2 – clasele a XI-a și a XII-a

Varianta 1

Înainte de a răspunde cerințelor formulate, citește cu atenție următoarele precizări:

- *Toate subiectele sunt obligatorii.*
- *În cazul subiectelor care presupun încadrarea într-o limită de rânduri, vei numerota fiecare rând pe care îl vei scrie.*
- *În cazul cerințelor în care limita maximă de rânduri este precizată, nu se vor lua în considerare rândurile excedentare.*
- *Timpul de lucru este de trei ore.*
- *Se acordă 10 puncte din oficiu.*

Citește cu atenție fiecare text, apoi cerințele și răspunde la fiecare dintre acestea.

SUBIECTUL I

40 de puncte

PIATRĂ ȘI UMBRĂ

(fragment)

de Burhan Sönmez

Emirgan

Istanbul

2002

La a doua sa vizită la Blocul Cevher, Baki a dus un buchet de ochiul-boului. Zübeyde Hanim a luat florile, le-a aranjat într-o vază și a pus vaza pe pervaz, lângă niște ghivece cu violete și primule.

— Mulțumesc, Baki, a zis ea, florile astea roz le fac pe cele mov și galbene ale mele să arate și mai bine.

— Mă bucur că vă plac.

— Am ceva de făcut la bucătărie, a zis Zübeyde Hanim, lăsându-i pe Baki și Miskal singuri în sufragerie.

— Mama-i înnebunită după flori, a zis Miskal, e plină casa de ele.

Afară s-a pornit o ploaie ușoară.

Baki și Miskal stăteau în picioare în fața unei ferestre largi. Se uitau în tăcere la apele Bosforului, suflate de vânt. Copacii de pe malul celălalt începeau să dispară pe măsură ce ploaia se întetea. În curând avea să fie greu să mai distingi vapoarele care treceau.

— Casa ta e tare frumoasă, a zis Baki, ai putea petrece toată ziua aici, privind lumea de afară.

— Da, este, a zis Miskal, dar uiți când ești cufundat în frumusețe. Uneori stau cu zilele în sufrageria asta fără să mă uit deloc afară. Țasta-i pericolul care vine la pachet cu o proprietate.

— Cum adică?

— Atunci când deții ceva, îi posezi frumusețea, și-atunci devine banală.

Baki a zis încet:

— Dar frumuseți ca asta au o față diferită în fiecare zi. Uite, azi plouă. Feribotul ăla de-acolo trece aproape de țarm. Un petrolier roșu vine dintr-acolo înapoi. Frumusețea nu-i niciodată aceeași,

se schimbă în fiecare clipă. Ce-am văzut pe fereastra asta săptămâna trecută n-are nicio legătură cu frumusețea pe care-o văd acum, e ceva și diferit, și la fel, totodată.

Miskal a întors capul și s-a uitat la Baki, care era cuprins de entuziasm.

— Ca să observi o asemenea frumusețe, ai nevoie de-o privire îndreptată către exterior și ai nevoie de cuvinte.

— Vino odată pe la noi, a zis Baki. Poate că acolo o să vezi și tu frumusețea pe care eu nu mai reușesc să o văd. I-a întrerupt vocea lui Zübeyde Hanım:

— Veniți și stați jos, copii.

Zübeyde Hanım a pus pe masă o tavă cu ceai și dulciuri. Când se așezau în jurul mesei, le-a dat fiecăruia o farfurie și-un pahar cu ceai.

— Trei cuburi de zahăr, da?

— Da, a zis Baki, un pic surprins, mulțumesc.

— Gustă budinca asta de orez, sper să-ți placă. Apoi o să avem prăjituri.

— Mama e foarte talentată, a zis Miskal.

— Baki, a zis Zübeyde Hanım, acum câteva zile, când ai venit aici, am fost așa de copleșită de jurnalul acela, încât n-am apucat să te cunosc bine. Am rugat-o pe Miskal să te invite iarăși aici.

— Budinca de orez e minunată, complimente bucătarului, a zis Baki, înghițind încă o lingură. Vă mulțumesc că m-ați invitat.

— Deci, copii, a zis Zübeyde Hanım, ia spuneți-mi, cum merge școala? Vă întreb pe amândoi.

— Eu îți spun în fiecare zi, a zis Miskal.

— Mai zi-mi o dată.

— Din câte-mi pot da eu seama, a zis Baki, Miskal se descurcă foarte bine la școală și se adaptează ușor. Mie mi-a fost mai greu, din cauza aceluia jurnal m-am concentrat greu la învățat.

— Baki, grație ție am putut să aflu atât de multe despre mama. Ieri m-am apucat să recitesc jurnalul. Am hotărât să fac o vizită la casa ei din Büyükkada și să iau la rând încă o dată toate lucrurile ei. Sunt sigură că mai sunt multe de descoperit printre ele. Dacă vrei, poți să vii cu noi la sfârșitul săptămânii următoare, putem să mergem toți trei împreună.

— Mi-ar plăcea foarte mult.

— De ce să așteptăm până în weekend? a zis Miskal. Hai să mergem mâine.

— Miskal Hanım, mâine-i luni, tu n-ai școală?

— Ce contează o zi...

— Casa aia de pe insulă nu pleacă nicăieri, putem să ne ducem în weekend.

Un tunet a răsunat din cer. După ce a trecut, sunetul ploii a devenit și mai prezent. Istanbulul avea parte de-o zi furtunoasă.

— Bine că nu ne-a prins ploaia, a zis Baki.

— Mama ta ce face? a întrebat Zübeyde Hanım. Miskal mi-a zis că locuiești cu ea și cu bunicul. Sunt bine amândoi?

— Ea e bine, ceea ce nu pot spune despre bunicul.

— E bolnav?

— Adevărul e că e-n formă. Muncește de dimineață până seara în fiecare zi și nu se plânge niciodată. Dar în ultima vreme a devenit un pic confuz și are scăpări de memorie. Face câte-o criză scurtă și-apoi își revine.

— Doctorii ce zic?

— Bunicul refuză să meargă la spital. Avem un doctor care vine acasă, dar bunicul nu prea ia medicamentele pe care i le-a prescris. Se ceartă cu mama pe tema asta.

— Cunosc eu un doctor bun, poate că l-ar putea vedea...

— Mulțumesc. Dacă o să reușim să-l convingem să plece din cimitir, o să-l ducem la el.

— Să plece din cimitir?

Baki s-a uitat la ea cu o expresie neutră.

— Bunicul e meșter pietrar, face pietre funerare. Locuiește de ani de zile în cimitir, unde are atelierul. Acolo e mormântul bunicii și ăsta-i motivul pentru care s-a mutat în cimitir de la bun început, iar seara stă pe verandă și vorbește cu bunica, ce se odihnește într-un mormânt de sub un arbore al lui Iuda aflat undeva în fața casei. Pare ciudat, dar el e fericit așa și eu n-am mai văzut niciodată pe cineva mai fericit.

— Minunat, a zis Miskal, întrerupându-l.

— Da, a zis Zübeyde Hanım, din afară pare minunat.

Traducere de Veronica D. Niculescu

A. (2 puncte: 0,5 puncte pentru fiecare răspuns corect)

Scrie, pe foaia de concurs, litera corespunzătoare răspunsului corect.

1. La a doua sa vizită la Blocul Cevher, Baki aduce:

- a. un buchet de trandafiri.
- b. un buchet de ochiul-boului.
- c. un ghiveci cu primule.
- d. o vază cu flori.

2. Zübeyde Hanım așază florile:

- a. pe masa din sufragerie.
- b. pe balcon.
- c. pe pervaz, lângă alte ghivece.
- d. în bucătărie.

3. Peisajul exterior este caracterizat prin:

- a. cer senin și lumină puternică.
- b. ninsoare și frig.
- c. ploaie ușoară care se întetește.
- d. ceață densă fără vânt.

4. Discuția dintre Baki și Miskal despre frumusețe evidențiază:

- a. conflictul dintre generații.
- b. diferențe de perspectivă asupra frumuseții.
- c. tensiuni ascunse.
- d. un eveniment decisiv în relația de prietenie.

B. (4 puncte: 0,5 puncte pentru fiecare idee plasată corect)

Stabilește ordinea din text a următoarelor idei, apoi notează pe foaia de concurs doar cifrele corespunzătoare acestora, într-o casetă similară celei de mai jos:

--	--	--	--	--	--	--	--

- 1. Zübeyde Hanım pune pe masă o tavă cu ceai și dulciuri.
- 2. Baki aduce un buchet de flori.
- 3. Baki și Miskal privesc Bosforul pe fereastră.
- 4. Discuția se mută spre bunicul lui Baki.

5. Tinerii discută despre frumusețe și banalitate.
6. Zübeyde Hanim îi lasă singuri pe cei doi.
7. Ploaia se întetește și vizibilitatea scade.
8. Cei trei se așază la masă.

C. (16 puncte: 4 puncte pentru răspunsul corect la fiecare dintre cerințe)

Răspunde, pe foaia de concurs, prin enunțuri, la fiecare dintre următoarele cerințe:

1. Precizează ce relație este între Baki și Miskal.
2. Indică un element semnificativ al decorului, explicând rolul acestuia în construirea atmosferei.
3. Prezintă o trăsătură morală a lui Baki.
4. Comentează semnificațiile contextuale ale secvenței: „Atunci când deții ceva, îi pozezi frumusețea, și-atunci devine banală.”

D. (18 puncte)

Pornind de la ideea că „Frumusețea nu este niciodată aceeași, se schimbă în fiecare clipă”, redactează un text, de maximum 30 de rânduri, în care să argumentezi această afirmație.

În redactarea textului, vei avea în vedere formularea a două argumente în dezvoltarea cărora vei valorifica textul dat și experiența personală sau culturală.

SUBIECTUL al II-lea

30 de puncte

ANCHETA ROMÂNIA LITERARĂ – Care vi se pare cel mai frumos loc în care ați fost vreodată?

Adrian ALUI GHEORGHE

Nu un loc caut, ci o stare

Am să încep oarecum previzibil: în locul cel mai frumos încă nu am fost. Și spun aceasta, pentru că descopăr mereu că lumea este plină de locuri care îți taie respirația, care te îndeamnă să spui că viața este scurtă, pe când frumusețea lumii pare infinită. Apoi, dacă vrei să realizezi topuri personale, începi să elimini, cu inima strânsă, loc după loc văzut, până când rămâi cu o mână de impresii, cu un buchet de imagini, cu imaginația în alertă, cu memoria răvășită. În final, descoperi că acolo unde ești, unde trăiești de o viață, este de fapt unul din punctele nodale ale omenirii, că există un acasă la care te întorci ca la acel loc, care este „cel mai frumos”. În topul personal, sunt câteva locuri care intră în această categorie, care au rămas în memoria afectivă. Deși, după ce am călătorit mai mult, am avut tot mai limpede sentimentul că sunt român prin predestinare, că nu aș mai putea să mă adaptez acum în altă limbă, în altă țară. Pentru că țara este expresia limbii, o pot demonstra. Te simți bine acolo unde îți imaginezi că dacă te îngropi sau vei fi îngropat, te aștepți la o înviere, cândva. Sau că nu mori chiar definitiv. Mi-a plăcut o zonă mai latinească a Germaniei, pe Valea Rinului, unde este acolo un orașel, Ahrweiler, în care m-am imaginat trăind și sfârșind. În Franța mi-a plăcut partea de sud, sunt niște sate în preajma Nisei, pe străduțele cărora am mai trecut parcă, oarecând. Nu m-am văzut trăind în Italia, deși latinul din mine a tresărit în trecere pe acolo. Un orașel din Portugalia, Óbidos, care mai este cunoscut și sub denumirea Vila das Rainhas – Orașul Reginelor, pentru că a fost oferit cadou de nuntă, succesiv, de regi consoartelor lor, m-a făcut să visez colorat. Nu pare de pe lumea asta, așa de impregnat de poveste este. La Lisabona, cu *Cartea neliniștirii* în mână, în traducerea „empatică” a lui Dinu Flămând, am refăcut drumurile lui Pessoa, de acasă până la malul mării, de acasă până acasă, pe drumeagurile întortocheate, am recunoscut toate locurile mitizate de cuvântul poetului. În Grecia, am revenit de câteva ori pe Insula Evia. În general, omului îi place să revadă un loc, chiar mai mult decât să descopere locuri noi.

Redescoperind un loc pe care îl cunoști deja, ai impresia că te-ai ajuns tu pe tine însuși din urmă, că te redescoperi. Sper ca pensiunea lui Apostolis să mai fie deschisă, ca vânzătorul de pește să strige dimineața la poartă, ca măslinile să atârne în copac, să mănânci smochine direct din smochin și să mergi la băile cu apă sulfuroasă de la Edipsos, acolo unde romanii au pus eticheta, cu două mii de ani în urmă, că e locul în care se află și se obține lesne tinerețea fără bătrânețe. Un loc care m-a lăsat fără aer a fost Ierusalimul. Am avut senzația ieșirii din timp, încărcătura simbolică este copleșitoare, nu trebuie să aparții neapărat creștinismului ca să simți acel loc, am citit numeroase impresii lăsate/scrise de indivizi care aparțineau altor religii. Pe Marele Zid Chinezesc am avut imaginea imensei frici a omului în confruntarea cu el însuși, dar și a măreției gândului care s-a făcut piatră. La Efes, într-o admirabilă adunare de poeți, am ascultat muzica pietrei. De fapt, nu un loc caut pe lumea aceasta, ci o stare. Ieșind în dimineața aceasta din blocul în care locuiesc, mergând pe o străduță destul de anodină* de altfel, când am ridicat privirea am văzut Muntele Pietricica, cerul se lăsase nu știu cum parcă pe o parte și scotea scânteii multicolore la contactul cu piatra muntelui și am exclamat, cu sufletul plin: O, Doamne...! [...]

Hanna BOTA

Frumusețea ca stare de spirit

Pentru a ierarhiza și a alege „cel mai frumos loc văzut“, sunt la întrecere multe locuri în care am fost. Chiar și criteriile pe baza cărora aș alege „se luptă“, pentru că peisajele urbane, splendorile construite de mâna omului, spațiile care conțin creativitate și artă pe fiecare centimetru pătrat presupun criterii diferite de ierarhizare, în raport cu frumusețile naturii, cu maiestruozitatea unor peisaje care îți taie răsufarea.

Prin urmare, am permis unor norme de clasificare... ilogică să le surclaseze pe cele estetice sau raționale, renunțând astfel la frumusețea care și-ar avea locul într-un atlas, expoziție, compendiu sau colecție.

*

Era un câmp la baza unui deal. Privind de jos spre vârful dealului, părea că cerul, de un albastru ireal, fără niciun nor, se tolănise pe spinarea sa, odihnindu-se. Era unul din acele momente în care ochiul vede culorile mult mai intense, irizate ca într-o transă extatică*. Iarba mare dăduse în floare. De un verde scânteietor, era atât de înaltă, încât, măsurând-o, îmi ajungea până la frunte: aveam vreo 5 ani. Întinsă pe spate în dogoarea soarelui, privind cerul imens printre firele de iarbă, simțeam umezeala de la roua aburindă care adăsta* încă neabsorbită de raze. Mirosea a crud, a reavăn, a început de vară, a flori de câmp, a iarbă proaspăt tăiată, căci, mai spre deal, bărbații ieșiți la coasă tăiau brazde groase: coasele lor hâșăiau, culcând la pământ snopii de iarbă. Am început, deasupra mea, să leg între ele capetele înflorite ale firelor înalte. Se făcuse un cort vegetal, verde și umbros, iar eu priveam soarele prin mănunchiul plantar. Întinsă cum eram, una cu pământul, una cu iarba, una cu cerul, părea că nu mă mai încăpeam în trupul de fetiță, că îmi ieșisem din corp; atunci am „trăit frumusețea“, am trăit o anume stare de plenitudine, de bine definitiv, fără început, fără sfârșit, fără întrebări. Am știut că viața pe pământ e frumoasă, am primit această *înștiințare* dintr-o zonă a metamentalului care nu avea nimic de a face cu mintea mea de copil.

Am descris cele de mai sus ca fiind *locul cel mai frumos*, fără să fie neapărat un loc, încercând să transmit bine-cunoscuta butadă* că *frumusețea e în ochii privitorului*, că o iei cu tine peste tot. Trăirea aceea de la 5 ani e prima dintr-un lung șir de momente: de unele îmi aduc aminte (deși se poate să le fi trăit și mai devreme, dar ele se amestecă în cronologia lor) și chiar aș putea să le introduc în clasamentul propus de anchetă. Pentru că locurile frumoase, pentru mine, înseamnă *stări de frumusețe*, de plenitudine, de „bine de trăit pe lumea asta“, care nu țin atât de mult de ceea ce se află în exterior, ci reprezintă corespondența dintre cele două spații: launtru și preajma, vecinătatea. Uneori, aceste frumuseți vin ca o revelație fulgerătoare, alteori se construiesc

din aproape în aproape, dezvelindu-se cu prețiozitate, cerându-mi răbdare și „ochi deschiși“. De aceea, cred că „cel mai frumos loc“ încă urmează să fie văzut. Lista nu se oprește, ci se tot adaugă, se construiește înlăuntrul meu, căci *omnia mea mecum porto**.

<https://romanaliterara.com/2023/05/care-vi-se-pare-cel-mai-frumos-loc-in-care-ati-fost-vreodata/>

**anodin* – fără importanță sau valoare; fără urmări

**extatic* – care este în extaz; care ține de extaz; fermecat, încântat, extaziat

**a adăsta* – a aștepta

**butadă* – vorbă de spirit, ironie

**omnia mea mecum porto* – tot ce am port cu mine

A. (4 puncte: 0,8 puncte pentru răspunsul corect la fiecare dintre cerințe)

Citește enunțurile de mai jos, extrase din textul dat sau referitoare la acesta. Transcrie, pe foaia de concurs, cifra asociată enunțului și notează opțiunea ta. În cazul în care consideri că enunțul exprimă un fapt, notează în dreptul cifrei F, iar în cazul în care consideri că exprimă o opinie, notează O.

1. În Germania, Adrian Alui Gheorghe vizitează Ahrweiler.
2. Orașul Óbidos, din Portugalia, este denumit Vila das Rainhas – Orașul Reginelor.
3. Spațiile care conțin creativitate și artă pe fiecare centimetru pătrat presupun criterii diferite de ierarhizare.
4. „Cel mai frumos loc” încă urmează să fie văzut.
5. Hanna Bota observă că iarba mare dăduse în floare.

B. (12 puncte: 4 puncte pentru răspunsul corect la fiecare dintre cerințe)

Răspunde, pe foaia de concurs, formulând enunțuri, la fiecare dintre cerințele de mai jos, referitoare la textul dat.

1. Precizează titlul cărții pe care Adrian Alui Gheorghe o poartă în plimbarea prin Lisabona.
2. Menționează două mirosuri percepute de Hanna Bota în momentul în care se întinde în iarbă.
3. Prezintă semnificația secvenței: „Lista nu se oprește, ci se tot adaugă, se construiește înlăuntrul meu, căci *omnia mea mecum porto*”.

C. (14 puncte)

Imaginează-ți că ai ajuns pe câmpul vizitat de Hanna Bota la vârsta de 5 ani.

Redactează o pagină de jurnal, de maximum 40 de rânduri, în care să îți împărtășești reflecțiile asupra modului în care o experiență aparent banală din copilărie se poate transforma în literatură. Valorifică sugestiile din fragmentul dat.

SUBIECTUL al III-lea

20 de puncte

(Se vor acorda câte 6 puncte pentru cerințele 1 și 2, respectiv 8 puncte pentru cerința 3)

Privește cu atenție afișul de mai jos, apoi răspunde în enunțuri la următoarele cerințe:

1. Menționează două elemente pe care le evidențiază lucrările prezentate în expoziție.
2. Precizează două motive pentru care ai recomanda vizitarea expoziției *Frumusețea fragilă a timpului*.
3. Explică relația dintre titlul expoziției și îndemnul de pe afiș, evidențiind strategiile lingvistice și vizuale utilizate.

VERNISAJ: FRUMUSEȚEA FRAGILĂ A TIMPULUI

M Society

Intrare liberă

Sâmbătă, 20 Septembrie | 14:00 - 18:00

Artiști contemporani reunesc lucrări ce explorează trecerea timpului și fragilitatea ca sursă de frumusețe.

Pictură & Sculptură | Expoziție de grup cu vânzare.
Artă & conversații în grădină.

Vino să descoperi cum timpul curge prin artă.

Vila M Society, Vasile Conta 14